ПРОЕКТ!

МОТИВИ
към проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за водите

С проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за водите (ЗИД на ЗВ) се предвижда преобразуване на Държавното предприятие „Управление и стопанисване на язовири" (ДПУСЯ) в административна структура - Изпълнителна агенция за управление и стопанисване на язовири, прекратяването му без ликвидация и заличаването му от Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като държавно предприятие по чл. 62, ал. 3 от ТЗ. Функциите и дейностите на държавното предприятие, произтичащи от Закона за водите и другите нормативни актове, свързани с комплексното управление на язовири – публична и частна държавна собственост, се поемат от новосъздадената Изпълнителна агенция „Управление и стопанисване на язовири".

Предложеното изменение на Закона за водите е свързано с изпълнение на Закона за публичните предприятия, Решение № 1045 на Министерския съвет от 21.12.2022 г. и приетата Програмата за преобразуване, както и в изпълнение на ангажиментите, които са поети от Република България във връзка с присъединяването ѝ към Валутния механизъм II (ERM II), към ОИСР, така също и в изпълнение на определени мерки по Националния план за възстановяване и устойчивост.

Съгласно чл. 2, ал. 1, т. 3 от Закона за публичните предприятия (ЗПП), държавните предприятия, създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон са публични предприятия по смисъла на закона.

През 2018 г. с изменения в ЗВ е създадено ДПУСЯ, което да осъществява комплексно управление на язовири - публична и частна държавна собственост, предоставени му за стопанисване и управление, вкл. и поддръжка на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и безопасната им експлоатация, със статут на държавно предприятие по смисъла на чл. 62, ал. 3 от Търговския закон.

В изпълнение на чл. 139а, ал. 10 от ЗВ, с Постановление № 62 на Министерски съвет от 29 март 2019 г. е приет Правилник за устройството и дейността на ДПУСЯ (ПУД на ДПУСЯ). Предприятието е със седалище в гр. София, като в неговата структура са включени и 8 териториални поделения в страната: Благоевград, Враца, Хасково, Бургас, Варна, Пловдив, Велико Търново и Ямбол.

Предприятието е създадено като инструмент за провеждането на държавната политика, свързана с дейностите по поддържане в изправно техническо състояние на язовирните стени и съоръженията към тях, безопасната им експлоатация и контрола по спазването на мерките за предотвратяване или намаляване на вредните последици за човешкия живот и здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност, свързани с вредното въздействие на водите, което може да настъпи при евентуално разрушаване на язовирни стени.

Разпоредбата на § 2, ал. 2 от ЗПП задължава АППК, по възлагане от Министерския съвет на Р България, да изготви анализ на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон държавни предприятия за изясняване характера на тяхната дейност – предимно търговска или предимно публични функции и политики. С Решение на Министерския съвет на Република България № 231/18.03.2021 г. е одобрен Анализ на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон държавни предприятия за изясняване на характера на осъществяваната от тях дейност – предимно търговска или предимно публични функции и политики.

С Решение № 1045 на Министерския съвет от 21.12.2022 г. е приета Програма за преобразуване на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон държавни предприятия.

Съгласно т. 1.4. от приетата Програма, ДПУСЯ следва да се преобразува в административна структура, поради това, че осъществява предимно публични функции и политики и осигурява изпълнение на дейности, свързани с осигуряване на дейността на органите на държавна власт по комплексно управление на язовири - публична и частна държавна собственост, включително и по отношение на язовирите, чиято собственост общините са прехвърлили безвъзмездно на държавата по реда на Закон за водите (ЗВ).

Към настоящия момент направените анализи сочат, че в рамките на дейността си като държавно предприятие по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон ДПУСЯ осъществява предимно публични функции, най-общо насочени към управлението, обслужване и поддръжка на публична инфраструктура.

С проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за водите се предвижда създаване на административна структура по смисъла на чл. 54 от Закона за администрацията - Изпълнителна агенция за управление и стопанисване на язовири, която ще осъществява подобен тип публични функции и политики.

Изпълнението на държавната политика по отношение на язовирите, свързана с осъществяване на дейности по поддържане в изправно техническо състояние на язовирните стени и съоръженията към тях, тяхната безопасна експлоатация и извършването на контрол за спазване на нормативните изисквания, се осъществява с цел да се създадат условия за предотвратяване или намаляване на вредните последици за човешкия живот и здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност, свързани с вредното въздействие на водите. Посочените дейности следва да се извършват в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението.

Изпълнението на горното не е свързано с упражняване на стопанска дейност или осъществяване на печалба, а с провеждането на държавната политика в областта на водите и в частност в областта на язовирите – държавна собственост. В този смисъл за постигане на целта на Закона за водите, а именно *„да осигури интегрирано управление на водите в интерес на обществото и за опазване на здравето на населението”* (чл. 2, ал. 1 от ЗВ) и пряко реализиране на държавната политика, дейността извършвана към настоящия момент от ДПУСЯ, а именно комплексно управление на язовири – държавна собственост, е възможно да бъде съсредоточена в държавната администрация.

С влизането в сила на предложените изменения в ЗВ функциите и дейностите на държавното предприятие, произтичащи от Закона за водите и другите нормативни актове, свързани с комплексното управление на язовири – публична и частна държавна собственост, се поемат от новосъздадената Изпълнителна агенция „Управление и стопанисване на язовири". От този момент Изпълнителна агенция „Управление и стопанисване на язовири" започва да изпълнява дейности, които осигуряват или допълват основната й функция - комплексното управление на язовири - публична и частна държавна собственост, включително дейностите произтичащи от разпоредбите на чл. 139 и чл. 141, ал. 1 от Закона за водите.